

Az alperes aláírása váltókezességi nyilatkozatnak nem minősíthető, hiszen sem kifejezett kezesség vállalást, vagy azzal azonos tartalmú nyilatkozatot nem tartalmaz, de nem minősíthető a kibocsátóétól eltérő aláírásnak sem.

1/ 1965.(I.24.) IM.rendelet (Vár.) 7-8.§, 31.§ (3) és (4) bek.

Győri Ítéltábla :Pf.IV.20.201/2006/5.szám

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében - az elsődlegesen váltókezességre alapítottan előterjesztett kereset alapján – kötelezte az alperest 7.782.749.-Ft és ezen összeg után 2004.02.29.napjától a kifizetés napjáig 6,102%-os mértékű késedelmi kamat, 47.490.-Ft váltódíj, továbbá 900.000.-Ft perköltség megfizetésére.

A fentieket meghaladóan – az elsődleges kereset sikertelensége esetére másodlagosan, „tartozás-elismerés jogcímén” – előterjesztett keresetet a bíróság elutasította.

Az elsőfokú bíróság döntését az alábbiak szerint megállapított tényállásra alapította:

A felperes mint szállító és a perben nem álló U-C Kft. mint megrendelő között biztonsági ajtók szállítására irányuló szerződés jött létre, melyhez kapcsolóan 2002.06.14-én a felperes képviselőjében S. H. és az U-C Kft. nevében H. Sz. ügyvezető *bianco váltó biztosítékként történő alkalmazásáról* szóló szerződést írtak alá. E szerint, ha az U-C Kft. a szállítási szerződésen alapuló számlatartozását nem egyenlíti ki az esedékességet követő 8 napon belül, a felperes jogosulttá válik a bianco – saját – váltó kitöltésére és fizetés végetti bemutatására. A megállapodásban (a továbbiakban: váltóelőszerződés) az U-C Kft. vállalta, hogy a váltót *cégszerűen a banknál bejelentett módon aláírja és lebélyegzi.*

Az ugyanekkor kiállított bianco váltót az U-C Kft. kiállító részéről H. Sz. írta alá, míg az elsőfokú bíróság megállapítása szerint alperes a váltó előlapjára vezetett aláírásával váltókezességet vállalt a teljesítésért.

A váltókezességre alapított elsődleges keresetet az alperes elsődlegesen arra alapítottan kérte elutasítani, hogy a váltót H.Sz. ügyvezetővel együtt nem kezesséként írta alá, hanem a váltó előszerződésben foglaltak teljesítéseként: melyben előírták, hogy a bank által megkövetelt módon, azaz úgy kell azt aláírni, miként a bankszámla feletti rendelkezéshez az aláírási jogosultságot a bankhoz bejelentették.

E védekezést az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak. A bizonyítási eljárás során az ebben a kérdésben meghallgatott tanúk ugyan eltérően nyilatkoztak : így H.Sz. szerint az alperes a perbeli váltót azért írta alá, hogy ezzel, mint a társaság tagja,

magánszemélyként is kötelezettséget vállaljon, ezzel szemben a felperest képviselő S.H. – bár a váltóért vállalt kezesség pontos értelmét nem ismerte - úgy tekintette, hogy az alperes nem kezességet vállalt, az elsőfokú bíróság azonban ezen nyilatkozatok közötti ellentmondás ellenére megállapíthatónak látta a váltókezesség vállalását. Ezt a következőkkel indokolta:

Hivatkozott arra, hogy a váltó kiállítójának a H.Sz. ügyvezető által képviselt U-C Kft. minősül;

felhívta a Genfben 1930.06.07-én megkötött váltójogi egyezmény szövegének közzétételéről szóló, jelen ügyben alkalmazandó 1/ 1965.(I.24.) IM.rendelet (Vár.) 31.§ (3) bekezdését, amely szerint *a váltó előlapjára írt puszta aláírást kezességnek kell tekinteni, kivéve a címzett és a kibocsátó aláírását;*

utalt továbbá arra, hogy a 30.§ (4) bekezdése értelmében, ha a kezesnél nem jelölik meg azt a személyt akiért a kezességet vállalta, a kezességet *úgy kell tekinteni, hogy azt a kibocsátóért vállalták;* hivatkozott továbbá az elsőfokú bíróság a Vár. 7.§-ára, mely szerint, *ha olyan aláírás van a váltón, amely - bármely okból - nem kötelezi azt az aláíró, vagy azt a személyt, akinek a nevében a váltót aláírták, ez a többi aláíró kötelezettségét nem érinti,* valamint 8.§-ára, amely akként rendelkezik, hogy *ha valaki váltót ír alá olyan személy képviselőjeként, akinek a képviselőtére nem jogosult, a váltó alapján maga válik kötelezetté.*

Az alperes másodlagos, a szállítási szerződés hibás teljesítésére alapított beszámítási kifogását az elsőfokú bíróság azért nem találta megalapozottnak, mert álláspontja szerint az alperes által rendelkezésre bocsátott adatokból az nem volt bizonyítható módon megállapítható a felszámolás alá került U-C Kft-vel szemben bejelentett 23.186.201.-Ft összegben, az ajtók hibája miatt bejelentett kárigény a felperes szerződésszegő magatartásával okozati összefüggésbe hozható és ténylegesen felmerült kár lenne.

Mivel az elsőfokú bíróság az elsődleges kereseti kérelmet alaposnak ítélte, a másodlagosan a váltó aláírására - mint tartozás-elismerésre - alapított igényt ugyanezen okból elutasította.

Az ítélet elleni fellebbezésében az alperes az elsőfokú határozat megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte.

Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az aláírását kezesi kötelezettségvállalásaként, nem pedig a bank által megkövetelt és a szerződés 3. és 7.pontjában foglalt aláírás teljesítéseként értékelte. Álláspontja szerint az azonnali beszédési megbízásra vonatkozó előírásokat tartalmazó MNB. rendelkezés azért követeli meg a váltón alapuló inkasszáláshoz az eredeti váltó csatolását, mert a bankszámláról történő beszédés váltó alapján is csak akkor teljesíthető, ha a váltó aláírása a bankszámla feletti rendelkezéshez szükséges követelményeket kielégíti.

A fellebbezés kiegészítése hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Gf.I.31.201/2002 számú határozatában (BH2003/464.) kifejtett jogesetre, amelyben azért utasította el a váltókezesi alapon történő marasztalást, mert az aláírás a váltó kiállítójaként megjelölt

helyen történt, kifejezve, hogy az nem kezesi felelősségvállalás szándékával, hanem a váltó kiállítóját képviselve tette az aláíró.

A beszámításra alapított védekezésével kapcsolatosan is megalapozatlannak minősítette a megyei bíróság döntését, ugyanis álláspontja szerint azt az elsőfokú eljárásban az ÉMI Minőségellenőrző és Innovációs Kht-től származó szakvéleménnyel bizonyította, hogy a szerződésben vállalt 30 perc helyett az ajtók mintegy 14-15 perc alatt átégtek, ami gyártási hibára vezethető vissza, s ennek következménye volt az U-C Kft-vel szemben előterjesztett és a cég által elismert kárigény, melynek meg nem fizetése eredményezte a cég elleni felszámolást.

Fellebbezési ellenkérelmében a felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, lényegében az elsőfokú eljárásban is kifejtett érveit megismételve. Vitatta a MNB.rendelkezésből a „kettős aláírás” szükségességét értelmező alperesi érvelést, továbbá azt is, hogy a hivatkozott BH.döntés – több ponton kimutatható tényállásbeli eltérések miatt – a jelen ügyben irányadó lehet.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos:

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki.

A saját váltó bianco kiállítása a rendszeresített banki formanyomtatványon történt, mégpedig akként, hogy a kiállító aláírása számára rendelkezésre álló (a kiállító aláírása és pénzforgalmi jelzőszáma megnevezésű) helyen sem az U-C Kft. pecsétje, sem a cég előírt neve, sem pedig olyan utalás nem szerepel, hogy az ott aláíró személyek bármelyike e cég nevében járna el.

Ebből következően a cégtől származó cégszerű kiállítói aláírás a váltón nincsen, csupán egymás mellett két természetes személytől származó aláírás: a sorban előbb H.Sz-é, majd az alperesé.

A váltó szigorú alaki követelményeknek megfelelő okirat, s bár a Vár. számos rendelkezése éppen azt szolgálja, hogy az un. váltókellékek egy részének hiányát a jogszabályi véelmek pótolják, az valamennyi váltónál követelmény, hogy ha a kiállító egy cég, akkor cégszerű aláírása a váltón szerepeljen.

A váltó aláírásának cég esetében „rátekintésre” cégszerűnek kell lennie, az azonban nem követelmény, hogy az aláírás a bankszámla feletti rendelkezésre jogosultsághoz megkövetelt módon történjen meg. A 9/2001.(MK.147.)MNB rendelkezés 19.§ (7) bekezdését az alperes tévesen értelmezte ilyen tartalommal.

A váltó értékpapír, ebből következő sajátossága, hogy a benne megtestesülő tartalmat (kötelezettségvállalásokat) csakis a „papírtartalom” szerint lehet megítélni, tehát úgy és akként kötelez, ahogyan az a papír tartalmából kiderül, illetőleg ahogyan a papíron szereplő nyilatkozatot a Vár. különböző véelmeket felállító rendelkezései szerint (írottak) tekinteni kell.

A váltón szereplő aláírások minősítésénél (kit és milyen minőségben kötelez) kizárólag a váltó okirat az irányadó, annak kiegészítésül, „értelmezésül” nem lehet segítségül hívni a váltó kiállításának indokát adó alapjogviszonyt, de még a váltóelőszerződést sem.

Az alperes aláírása „rátekintésre” nem a kiállítótól elkülönülő aláírás, hanem a kiállítói helyen szerepel.

Éppen ezért tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a felek nyilatkozatai és a váltóelőszerződés alapján azt állapította meg, hogy a váltót az U-C Kft. (H.Sz. ügyvezető által képviselve) állította ki, melyhez képest a váltó előlapján egy nem a kiállítótól származó aláírás található.

Az alperes aláírása váltókezességi nyilatkozatnak nem minősíthető, hiszen sem kifejezett kezesség vállalást, vagy azzal azonos tartalmú nyilatkozatot nem tartalmaz /31.§ (2) / bekezdés/, de nem minősíthető - a fentebb kifejtettek miatt - a kibocsátótól eltérő aláírásnak /31.§(3) bekezdés/ sem.

Nem alapozza meg az alperes váltókezesi kötelezettségét a felperes által hivatkozott burkolt váltókezesség, illetőleg együttaláírás (aval) – jogszabályban nem szabályozott, de váltójogi irodalomban és gyakorlatban - ismert intézménye sem.

A burkolt váltókezesség esetén ugyanis az *aki „kezesi” szándékból valamely más váltókötelezett (kibocsátó, elfogadó, leggyakrabban forgató) maszkját magára ölti váltójogi szempontból nyilatkozatának tartalma szerint lesz felelős* (Fehérvári Jenő: Magyar váltó- és csekkjog, Bp.1934.), tehát adott feltételek mellett, mint kibocsátó, elfogadó, vagy forgatmányos.

Hasonló a helyzete az együttaláírónak is, aki tehát valójában szintén nem váltókezes, hanem úgy felel, mint az un.főaláíró. Ez utóbbinak természetes feltétele, hogy váltójogi értelemben a váltón legyen olyan aláírás, amely valakit, mint főaláírót kötelez.

A felperes első-, illetőleg másodlagos keresete un.látszólagos keresethalmazatban volt, miből következően az elsődleges jogcímen történő helytadás a másodlagos jogcím (tartozás-elismerés) vizsgálatát szükségtelenné tette. Mivel az elsőfokú ítélet elutasító rendelkezése ezen, s nem tartalmi elbíráláson alapul, a másodfokú bírósának az elsődleges kereseti jogcím tekintetében meghozott elutasító tartalmú döntését követően szükséges e jogcím tárgyában az elsőfokú bíróság megismételt eljárása és döntése.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra - a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján meghozott részbeni megváltoztatás mellett – a Pp.252.§ (3) bekezdése értelmében e részében az elutasító ítéletet hatályon kívül helyezte.